

Svar på skriftligt spørgsmål om behovet av att förnya tillstånden för reglering av vattendrag

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 309/2019 rd undertecknat av riksdagsledamot Pauli Kiuru /saml m.fl.:

Varför uppdateras inte i de nu pågående granskningarna av tillstånden för reglering tillstånden som en enhetlig helhet med beaktande av ändringarna gällande mål, värderingar och lagstiftning i anknytning till vattenanvändning under 50 år,

finns det risk för att vi i de förändrade klimatförhållandena utan övergripande och uppdaterad granskning orsakar mer problem för våra sjöar och andra intressenter och

finns det behov av att utveckla lagstiftningen och planerings- och utvärderingsförfarandena så att det går att göra ändringar i tillstånden på ett smidigare sätt?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

När klimatet förändras så förändras hydrologin i vattendragen. Förändringarna i temperaturerna och nederbörden uppträder inom avrinningsområdena som förändringar i snömängden och avdunstningen samt vidare i vattenstånd och vattenföring. Den här förändringen är inte rätlinjig. Anpassning till förändrade läget förutsätter kontroll över extrema fenomen i vattenförhållandena som till exempel översvämningar och torka så att skadliga verkningarna av översvämning eller torka enligt en helhetsbedömning blir så små som möjligt. Avrinningsområdena ska granskas som helhet så att avtappning eller uppdämning av vatten i en del av avrinningsområdet inte förvärrar översvämningen eller torkan i vattendragen nedan.

I vattenlagen (587/2009) föreskrivs om förfaranden i syfte att bedöma de skadliga verkningarna av översvämning eller torka och åtgärder för att förhindra dessa inom hela avrinningsområdet (18 kap. 3 a § i vattenlagen). I redogörelsen granskar NTM-centralen förutom regleringsprojekten även andra åtgärder och konstruktioner som i betydlig utsträckning påverkar andra vattenstånd eller vattenföringar i vattendraget. NTM-centralen tar i samarbete med tillståndsinnehavarna och vid behov med olika myndigheter, som till exempel fiskhushållnings- och räddningsmyndigheterna fram en utredning. I samarbetet deltar också kommunerna på vars område översvämningar och torka kan ha skadliga verkningar eller på vars områden åtgärderna i syfte att förhindra skador på området kan inverka.

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 309/2019 rd

Syftet med utredningen som NTM-centralen tar fram är att samjämka åtgärderna som påverkar vattenstånd och vattenföringar i avrinningsområdet så att skadliga verkningar som orsakas av översvämningar och torka enligt en helhetsbedömning blir så små som möjligt. Utgående från utredningen bedömer NTM-centralen om det genom överenskommelser med tillståndsinnehavarna är möjligt att förbereda sig tillräckligt på översvämningar och torka, till exempel i fråga om bättre reglerings- och avtappningsrutiner. Om det inte finns förutsättningar för frivilliga åtgärder eller om det för att genomföra dessa är nödvändigt att frånga bestämmelserna i tillstånden kan NTM-centralen ansöka om granskning av tillståndsbestämmelserna i enlighet med vattenlagen hos regionförvaltningsverket. Samtidigt bedömer regionförvaltningsverket om granskningen av bestämmelserna medför skada för den övriga användningen av vattnen eller till exempel för strandområdena och meddelar bestämmelser om hur skador ska förhindras eller ersättas.

Hur vattendragsregleringen i Kumo älvs avrinningsområde fungerar har alldeles nyligen utvärderats i sin helhet i två utredningar. En utredning av uppdämnings- och avtappningen i Kumo älvs avrinningsområde utarbetades 2015–2017 i enlighet med ovan beskrivna förfarande under ledning av Egentliga Finlands NTM-central i samarbete med Finlands miljöcentral, NTM-centralen i Birkaland och NTM-centralen i Tavastland. Under 2015–2017 utvärderades samtidigt under ledning av NTM-centralen i Birkaland övergripande inom ramen för ett utvecklingsprojekt gällande de viktigaste sjöarna i Birkaland hur regleringen i Näsijärvi, Vanajavesi, Pyhäjärvi, Iso-Kulovesi, Kyrösjärvi och Mahnalanselkä-Kirkkojärvi fungerar. Projektets syfte var att så bra som möjligt beakta förutom följderna av klimatförändringen också målen för användningen av vattendraget och dess status.

Det finns behov av att fortsätta anpassningen till klimatförändringen och att fortsätta de aktuella planerings- och utvärderingsförfarandena samt att aktualisera lagstiftningen. Därför bereds vid jord- och skogsbruksministeriet ett förslag till ändring av lagen om hantering av översvämningssrisker (620/2010) så att NTM-centralen i hanteringen av översvämningssriskerna också beaktar riskerna som beror på andra väder- och vattenförhållanden, till exempel torka. Avsikten är att förslaget lämnas till riksdagen under höstsessionen 2019.

Helsingfors den 28 november 2019

Jord- och skogsbruksminister Jari Leppä